

Wekerle Sándor meghalt.

*

A „Magyar Távirati Iroda“ jelenti: *Wekerle Sándor* volt miniszterelnök pénteken este ¾8 órakor a Vöröskereszt Egylet Erzsébet-kórházában meghalt.

A régi szabadelvű korszak egyik legtipikusabb embere, *Wekerle Sándor*, meghalt. Már esztendőök óta nem vett részt a politikai életben, neve mindazonáltal nem tűnt el nyomtalanul, mint oly soké, akik Magyarország sorsának intézésében vezérszerepet vittek. Nevét bizonyos nimbusz övezte. Ő benne látták a volt szabadelvű párt konzervatív, sőt reakciós rétegeivel szemben a szabadelvű eszmék megtestesülését. Hogy ebben mennyi az ő személyes érdeme és mi része van benne az időnek, amelyre politikai szereplése esik, azt csak egy pártatlanabb kor állapíthatja majd meg. Neve az egyházpolitikai harcok idején állt a politikai küzdelmek gyupontjában. Az ország forrongott. Megoldásra rég megérett problémák megvalósítása körül folyt a harc a reakció és a haladás hívei között. Két pártra oszlott az ország. Az egyházpolitikai javaslatok minden más kérdést háttérbe szorítottak. A reakciós szabadelvű párt jelentékeny része nagy lelkesedéssel a haladás ügye mellé szegődött. *Szapáry Gyula* miniszterelnök ellenezte a pártjától szőnyegre vetett liberális reformokat, a polgári házasságot, a vegyes házasságból született gyermekek vallásának rendezését, a zsidók recepcióját és lemondott. *Wekerle*ben látta mindenki a jövő emberét, bár nem annyira liberális multja, mint inkább kiváló pénzügyi képességei és e téren való tudása tették nevét az országban népszerűvé. A szabadelvű párt reakciós szárnya szövetkezett az ellenzéki pártok konzervatív részével, amelynek vezetői néhai *Ugron Gábor* és *Apponyi Albert* gróf voltak, míg *Justh Gyula* és *Helffiy Ignác* a haladó függetlenségek élén *Wekerle*t támogatták. Lázban égett az egész ország, de különösen a főváros. A népgyűlések és tüntető fölvonulások egymást követték. Az ország közvéleménye szinte egyöntetűen *Wekerle* mellett állott. Vele szemben a mágnások és a reakciók számra ugyan kicsiny, de befolyásra nagyon erős csoportja állott. A képviselőház megszavazta *Wekerle* liberális reformjait, de a főrendiház elvetette. *Wekerle* ekkor lemondott és *Khuen Héderváry* gróf próbált kormányt alakítani, de a liberális áramlat olyan ellenállhatatlanul erős, *Wekerle* neve oly népszerű volt, hogy *Héderváry* néhány nap alatt belátta kísérletezésének kilátástalanságát és félreállt. Nem is kerülhetett más helyébe, mint ismét *Wekerle*. A népakarat minden mást elsöpört volna. A főrendiház reformja, új főrendek kinevezése megtörte a reakciós mágnások ellentállását és az egyházpolitikai reformokat a főrendiház is megszavazta. *Wekerle* győzött, de győzelmét nem tudták neki „felsőbb helyen“ megbocsátani. A pártatlanul népszerű miniszterelnök kénytelen volt helyét elhagyni. A liberalizmus nimbusza tette továbbra is naggyá.

Válságos napokban mindig fölmerült *Wekerle* neve is, nemcsak mint liberális politikusé, hanem mint kiváló pénzügyi kapacitásé is, aki pénzügyminiszter korában helyreállította az államháztartás egyensúlyát. Amikor a világháboruban a központi hatalmak ügye elveszítettnek látszott és az ország ismét forrongott, mint tudjuk, előtérbe kerültek ismét nagyszabású politikai reformok, közöttük elsősorban az *általános választójog*, amelynek megvalósítására az *Esterházy*-kabinet sikertelenül vállalkozott. *Esterházy* bukása után *Wekerle*re várt ismét a nagy föladat, hogy *Esterházy* politikai hagyatékát, az általános választójogot megvalósítsa. Ennek a vállalkozásnak, mint tudjuk, *nem felelt meg*, *Tisza* híveinek befolyása érvényesült *Wekerle*nél, aki most már nem képviselte oly erélylyel és hévvel a szabad eszmék ügyét, mint 1894-ben. Hogy mennyi része volt ennek az ezután rohamosan bekövetkező eseményekben, azt is korai lenne most még megállapítani. A diktatúra alatt internálták rövid időre több más neves politikussal. Legutóbb akkor írtak róla a lapok, amikor *Hegedüs Lóránt* óhajára tanácskozásként hívták egybe az ország legkiválóbb pénzügyi kapacitásait, hogy véleményt mondjanak *Hegedüs* tervezetéről. Ezek között volt természetesen *Wekerle* is, akinek szava nagyban megerősítette *Hegedüs* pozícióját. *Wekerle* életrajzi adatai a következők:

*

Wekerle Sándor 1848 november 14-én született a fejérmegyei Moór községben. Tanulmányainak befejeztével 1870-ben a pénzügyminiszteriumba került. Azután magántanári képesítést nyert az egyetemen. *Tisza Kálmán* kormányzásának utolsó idejében pénzügyminiszteri államtitkár lett. Azután rövidesen kineveztetése után megválasztották a bobrói kerületben képviselővé. Kitünő szónok és vitázó volt. 1889 áprilisában kinevezték pénzügyminiszterré. A *Tisza*-kabinet bukása után a *Szapáry*-kabinetben is megtartotta a pénzügyi tárcát. Amikor 1892-ben *Szapáry Gyula* lemondott a miniszterelnökségről, *Wekerle* lett az utóda, aki egyúttal a pénzügyi tárcát is megtartotta. 1894-ben lemondott a miniszterelnökségről, miután a főrendiház a képviselőház által benyújtott polgári házassági törvényjavaslatot elvetette. Utána *Khuen-Héderváry* jött, aki azonban csak pár napig állott a kor-

mány élén és ekkor újból Wekerlét nevezték ki miniszterelnöknek, akinek ezután sikerült is az egyházpolitikai javaslatokat keresztülvinni. De még ez év decemberében újból lemondott. Két évre rá a király kinevezte az újonnan föllállított közigazgatási bíróság elnökévé és mint ilyen bekerült a főrendiházba. Ettől kezdve hosszú esztendőkön keresztül nem vett részt a napi politikában. A Fejérváry-kormány bukása után azonban megint előtérbe került, amikor 1906 áprilisában a koalíciós kormány elnökévé nevezték ki. A pénzügyi tárcát is ő vette át. A koalíciós kormány bukásával pár esztendőre az ő neve is háttérbe szorult, míg végre 1917 augusztusában újból át nem vette a pár hetes Esterházy-kabinetttől a kormányzást. Ez a miniszterelnöksége azonban mindössze 14 hónapig tartott, a háborús összeomlás őt is elsodorta a politika színteréről. Azóta csöndben és visszavonultan élt. A proletárdiktatura bukása után a nemzetgyűlési választások alkalmával a Belváros Friedrichhel szemben jelölte ugyan, de a mandátumot Friedrich István kapta. A betegsége nem volt hosszú tartamu, mert a halálhíre magas kora ellenére is meglepetésszerűen jött.